

JÓ GYAKORLAT

NAPFÉNYES SZIGET INTEGRÁLT INTÉZMÉNY

PÜSPÖKCLADÁNY

A kiadvány az EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 kódszámú „**TÁRS PROJEKT – Szociális intézményi férőhely kiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása**” című kiemelt projekt keretében készült.

A kiadványt a TÁRS Projekt Foglalkoztatási Munkacsoportja állította össze.

2017

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft.

1138 Budapest, Váci út 191.
Telefon: +36 1 450 3230, +36 1 450 3240
E-mail: titkarsag@fszk.hu
Weboldal: www.fszk.hu

szemléletmód_kialakítása
szemléletmód_kialakítása
emberség harmonia
emberség önállóság
sikerelemény önkéntes
egyediségre_törekvés
családok bizalom igényes
peddignád egyénileg
dívatékszerek
külföldi_kapcsolatok karbantartás kerteszeti_munkák
rózsagyertya
munkafolyamatok_testreszabása
professzionizmus
biztonság szakképesítés
pozitív_megerősítés folyamatos_megújulás

AZ INTÉZMÉNY TÖRTÉNETE, CÉLJAI

A Napfényes Támogató Szociális Egyesület 2005-ben alakult, székhelye Püspökladány.

Célja, hogy elősegítse a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önrendelkezési képességének megteremtését, az egyéni igényeken alapuló, biztonságos, önálló életvitel kialakítását, a társadalmi integráció megvalósulását.

2011-ben a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlése **Az Év Civil Szervezete** kitüntető díjjal ismerte el az egyesület kimagasló munkáját, az esélyegyenlőség, a másság elfogadása érdekében végzett kiemelkedő színvonalú önkéntes tevékenységét.

2012-ben a „Magyar Kézműves Remek” kiállításra meghívást kapott a **Napfényes Nemzeti Peddig** termékcsalád.

2013-ban, majd 2014-ben az egyesület egy 300 m²-es ingatlan építésére nyert lehetőséget. A teljes körűen akadálymentes épület optimális helyszínt nyújt a támogató szolgálat, a fogyatékosok nappali intézménye, a fejlesztő foglalkoztatás, és a nevelőszülői hálózat működéséhez egyaránt.

Külföldi kapcsolatokat is kialakítottak a német Nördlingen városával, valamint az erdélyi Koronddal, mely mind a kézműipari tevékenység, mind az értékesítés terén új lendületet adott.

2014-től elnyerték a jogot a **Segítő Vásárlás** védjegy használatára.

AZ INTÉZMÉNY ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

Az egyesület által fenntartott Napfényes Sziget Integrált Intézmény 2006 óta **Támogató szolgálatot**, 2007-től **Fogyatékosok Nappali Intézményét**, 2008-tól **Nevelőszülői hálózatot**, valamint **Szociális foglalkoztatót** működtet. 2016-tól 6 fő számára biztosítják a **Támogatott Lakhatás** szolgáltatását. 2017-ben **fejlesztő foglalkoztatás** keretében 48 fő foglalkoztatását tervezik.

Az intézmény a sárréti kistérségből fogadja az ellátottakat. A környező településeken élő fiatalokat a Támogató szolgálat segítségével szállítják be Püspökladányba, mely óriási segítséget jelent a családok számára.

FOGLALKOZTATÁS

A FOGLALKOZTATÁS JELENE

A Napfényes Sziget Integrált Intézményben jelenleg fejlesztő foglalkoztatás keretében 29 fő foglalkoztatása történik – 22 fő fejlesztői jogviszonyban, 7 fő Mt. szerinti munkaviszonyban. Minden ellátott **értelmi fogyatékos** személlyel él, 9 fő halmozottan fogyatékos személy. Öt munkatárs dolgozik rész- vagy osztott munkakörben a fejlesztő foglalkoztatás területén.

A **foglalkoztatás területei** a következők:

- peddigg nádból készült fonott termékek előállítása,
- egyedi ékszergyártás,
- rózsagyertya készítés,
- papíripari tevékenységek
- kertészeti munkák,
- karbantartási munkák.

A Napfényes Intézmény a foglalkoztatáshoz kapcsolódóan az alábbi **alapelveket** követi:

- A fogyatékos személy a képességeinek legmegfelelőbb munkafolyamatokat végezze.
- Folyamatosan rendelkezésre kell állnia a biztonságot jelentő szakmai segítségnyújtásnak.
- A munka jelentsen sikerélményt.
- Az ellátottakat folyamatosan ösztönözni kell a magasabb teljesítmény elérésére.
- Tudatosan kell törekedni az ellátott képességeinek legmegfelelőbb, legmagasabb szintű foglalkoztatására, az állandó fejlődés lehetőségének biztosítására.

A foglalkoztatás kulcsszavai a **sikerélmény** és a **biztonság**. Ezt tartják a motiváció, az elkötelezett, hatékony munkavégzés garanciájának.

Az egyesület kisfilmben mutatja be az intézményben zajló munkatevékenységek menetét, összetettségét – <https://www.youtube.com/watch?v=AMikKeO9BOU>. Alapelvei érvényesek a divatékszerek gyártásánál, a gyertyaöntésnél, a papíripari termékek (csomagoló eszközök, díszdobozok, ajándéktárgyak) előállításánál egyaránt.

A foglalkozási rehabilitáció jó gyakorlatai

Jó gyakorlat – Jól kidolgozott egyéni foglalkoztatási és fejlesztési tervek

Az intézmény nagyon fontosnak tartja az egyéni foglalkoztatási és fejlesztési terv készítését és megvalósítását.

Az egyéni foglalkoztatási tervet **havonkénti bontásban** készítik el a munkatársak, különös hangsúlyt fektetve a munkavállalási ismeretekre, a foglalkoztatáson belüli fejlődésre, a személyiség-, a kommunikáció- és az önismeret fejlesztésére, valamint a konfliktuskezelésre.

A Napfényes Sziget Integrált Intézményben az egyéni foglalkoztatási és fejlesztési terveket úgy kell a munkatársaknak elkészíteniük, hogy az intézmény vezetője **név nélkül is** meg tudja mondani, melyik ellátotté az adott terv. A terveket az **ellátottakkal közösen** kell elkészíteni.

Jó gyakorlat – Képzés támogatása

Az ellátottak támogatása a **szakképesítés megszerzésében** óriási kihívást jelent az intézmény számára, mégis nagyon elkötelezettek e téren is. 2014-ben 8 értelmi fogyatékos munkatárs tette le sikerrel a kosárfonó szakvizsgát. Ebben az évben további 5 fő részére tervezik az ékszerkészítő szakképesítés megszerzésére történő felkészítést.

Jó gyakorlat – A munkafolyamatok egyéni szükségletek szerinti bontása és betanítása

Az ellátottak betanítása **egyéni** történik. A betanítás ütemezése, időtartama, a kiválasztott munkafeladatok köre, valamint a tanítás módja, a fejlesztési lépések sorrendje minden esetben az ellátottak képességeihez, adottságaihoz igazodik.

A tevékenységek ismertetését és bemutatását követően az ellátott állandó felügyelet mellett végzi a munkafolyamatokat. A segítő célja, hogy az ellátott munkája során **minél nagyobb önállóságra tegyen szert**, feladattudata kialakuljon, a szükséges segítséget megkapja. Fontos kiemelni, hogy a betanítás talán legeredményesebb eszköze a **pozitív megerősítés**.

Új munkafeladat betanításának menete a Napfényes Intézményben:

1. Motiválás
2. A munkatevékenység bemutatása
3. Az adott munkafolyamat egyéni szükséglet szerinti egységekre bontása
4. Az adott munkafolyamat megtanítása, egyéni szükséglet szerint egységekre bontásával
5. Munkafázisok megtanítása
6. Megerősítés, pontosítás, rögzítés
7. Gyakorlás a dolgozó képességei által meghatározott módon és időtartamban. Szükség esetén együttes munka
8. Ellenőrzés közvetlenül, eleinte gyakran
9. Ellenőrzés indirekt formában
10. Pozitív visszajelzés
11. Egyre önállóbb munkavégzés

A szakember a két legügyesebb ellátottnak tanítja be az adott munkatevékenységet, majd a többi ellátottat már az előzőleg felkészített **fogyatékos dolgozók tanítják be** a szakember állandó jelenléte, szükség szerinti támogatása mellett.

A foglalkoztatás jó gyakorlatai

Jó gyakorlat – Minden részletében fogyatékosok által is végezhető feladatok vállalása

Az intézményben csak olyan termékek előállítását történik, amelyek **minden munkafázisát képes** a fogyatékos ellátottak munkacsoportja önállóan, szakember segítségével, beavatkozása nélkül elvégezni.

Jó gyakorlat – Ráhagyással történő időbeli tervezés

A határidővel teljesítendő feladatokat úgy tervezik meg, hogy a **határidő előtt néhány nappal elkészülhessenek** a vállalt feladattal. Ez a kulcsa annak, hogy a munkavégzéshez nem kapcsolódik feszültség, kapkodás, ami a biztonság, a harmónia biztosítója.

Jó gyakorlat – Folyamatos megújulás és egyediségre törekvés a termékek terén

A szakember feladata a **folyamatos fejlesztési lehetőségek**, ötletek felkutatása. A feltárt és alkalmasnak tartott fejlesztések, új termékek prototípusát a vezető szakember elkészíti, az új

technikai megoldásokat kipróbálja. A próbamunka tapasztalatai alapján a munkafolyamat feladatait szakaszokra, lépésekre lebontja, meghatározza az eszköz- és alapanyag szükségletet, az előállítás költségigényét. Ezt követően az ellátottak bevonásával a gyakorlatban is letesztelik az új termék elkészítését, mely megmutatja a bevezetés realitását az intézményi erőforrásokra, lehetőségekre, adottságokra vonatkozóan. Amennyiben az újítás beválik, megkezdődik az új termék előállításának előkészítése.

Egy új termék bevezetésének szempontjai:

- piaci igények ismerete;
- akkor lehet az adott termék bevezetését vállalni, ha jó minőségben történő előállítására hosszú távon is képes a munkacsoport;
- minőségi termék előállítását a munkacsoport önállóan el tudja végezni, ugyanakkor a csoport minden tagja valós feladatot lát el;
- meg kell határozni a reális gyártási kapacitást, valamint a maximális terhelhetőséget (egy esetleges nagy megrendelés esetére);
- a reklámtevékenységet a termék- és a kapacitások ismeretével összhangban kell megszervezni (pl. kommunikációs csatorna, mérték, intenzitás, célközönség).

Az **intézményvezető tapasztalatait** az alábbiak szerint foglalta össze:

„A fejlődésnek van az egyik legnagyobb szerepe a minőségi termékek előállításában. Teret kell engedni egy-egy gondolat megvalósulásának az ellátottak részéről, hiszen mindenképpen erősíteni kell, hogy merjenek gondolkodni, akarjanak alkotni, ne csak egy gyártósorba beültetett fogaskeréknek érezzék magukat. Személyes tapasztalataim azt mutatják, hogy ez a fejlesztés nagyon kevés sikerrel mozdítja előre a termékeket, de fontos hatása van az ellátottak munkavégzésére. A termékfejlesztést felelősséggel a szakembernek kell végeznie. Nagyon sok kutató munkát kell végezni az egy szinttel magasabbra jutáshoz, ugyanis egy 20 fős csoportban nem csak a legtehetségesebb 2 főnek kell egy produktumot létrehozni, hanem valamennyi alkotónak tudni kell legalább egy folyamatot. Ez korlátozza a csoportot a gyors fejlődésben. A piaci igényeknek is nehezebb megfelelni ezáltal, viszont az egyes fejlődési lépcsők szervesen épülnek egymásra, garantálva a minőségi termékek létrehozását, ami a legfontosabb. A foglalkoztatási csoportokban mindenképpen olyan dolgozónak kell a fejlesztéseket bevezetni, aki nyugodt körülmények között tudja motiválni a tanulásra, az alkotásra a tagokat. A produktum tökéletes ismerete elengedhetetlen a tanító szerephez. Az első lépés a végtermék kiválasztása, majd költség egyeztetése, az elkészítési folyamatok szétbontása következik, végül az alkotás során esetlegesen keletkező hibalehetőségek megtalálása, azok kiküszöbölése történik meg. Amennyiben minőségi terméket kapunk, legyen az bármi, az értékesítés már nem fog problémát jelenteni. Mi az ami igazán egyedivé teszi a produktumot? Az egyik leginkább bevált válasz a művészeti vonal. Nem célja az intézménynek felvenni a versenyt egy gyártósorral, sem az ép emberek termelékenységével. Az egyediségre kell törekedni. Ez magába foglalhatja a választott termék anyagát, ritkaságát, különlegességét.

Az az elsődleges cél, hogy olyan produktumot állítson elő az ellátott, ami egyedi, érdekes és máshoz nem hasonlítható.”

Jó gyakorlat – A munkafolyamatok testreszabása

A Napfényes Sziget Integrált Intézmény vezetője szerint a fő kérdés az, hogy a kiválasztott termék elkészítésének munkafolyamatai párhuzamba vonhatók-e a terméket elkészítő személyek képességeivel. Mindenképpen **tovább kell szakaszolni a gyártási folyamatot**, vagyis egy 5 lépésből álló tárgy elkészítését akár 10-12 lépésre lebontani, a lépéseket pedig egymásra épülően több személy kezéből összeállítani. Mivel különböző képességű személyek vesznek részt a rehabilitációs foglalkoztatásban, többféleképpen is megoldható ez a folyamat. A felkészítő/betanító feladata a termék-előállítás menetének kialakítása, a munkatársak képességeinek, adottságainak ismeretében történő testreszabása.

Jó gyakorlat – Divatékszer-készítés

Divatékszerek gyártásának lépései a Napfényes Intézményben:

1. A fogyatékos személy megismeri az ékszergyártás során használt különböző anyagokat, szerszámokat – reszelők, csiszoló szerszámok, fűrészek, fogók, csipeszek, kalapácsok és ezek speciálisan kialakított altfajtai.
2. Megtanulják a kézi szerszámok funkcionális használatát.
3. Fontos az anyagismeret, szerszám ismeret, csakúgy, mint a tervezés és a gépek kezelése.
4. A gyakorlati tervezés, rajzolás, szakmai kép elkészítésével kezdik a munkát.
5. Meghatározzák, illetve megtervezik az elkészítésre váró ékszereket, annak alapanyagait előkészítik, a szükséges szerszámokat leellenőrzik.
6. Ezt követi a rajz készítése, mely megmutatja az ékszer méretileg pontos alkatrészeit. A tervezés utolsó pontjába a látványrajz elkészítése tartozik, ami képet mutat az elkészülő ékszerről.
7. A szakember megismerteti a fogyatékos személyekkel a különböző kötésformákat.
8. Megtanítják ellátottaiknak a drót előkészítését, az ékszer – gyűrű, fülbevaló, karkötő – elkészítéséhez.
9. Az ékszerkészítés művészetének elsajátításához sok gyakorlás, sok tárgy elkészítése szükséges, mely által egyre újabb és újabb technikák elsajátítása valósul meg.
10. A fogyatékos személyek tudását képességeikhez mérten folyamatosan továbbfejlesztik.

Minden fogyatékos személy esetében olyan célokat és tevékenységi formákat határoznak meg, amelyeket képes elvégezni, ugyanakkor szem előtt tartják a **fejlődési lehetőségek kiaknázását** is. Az ékszergyártás biztosítja a készségek, képességek fejlesztését, jelentősen hozzájárul a fogyatékos személy sikerélményéhez, fejlődéséhez. Modellértékű, **igényes foglalkoztatási forma**. A fogyatékosággal élő emberek körében jellemzően nem ismert az ékszergyártás ezen területe. A divatékszergyártás segítségével az integráció óriási lépést tett a művészet világába.

Jó gyakorlat – Az új munkatársak gondos kiválasztása

„A boldogságot nem lehet ajándékba kapni, egyetlen titka: adni, mindig csak adni, jó szót, bátorítást, mosolyt, hitet és sok-sok önzetlen tiszta szeretet.”

Az egyesület karizmatikus vezetője évekig bentlakásos intézmény vezető szakápolójaként, és ellátottjogi képviselőként dolgozott. Szemléletét a szeretet, a mindennapi örömök megélése, a bizalom, a másik ember elfogadása és tisztelete jellemzi. Munkáját a tisztaság, az elkötelezettség, a következetesség, az emberség és a professzionalizmus jellemzi. Ugyanezt várja el munkatársaitól is.

Új munkatárs felvételekor nem a végzettséget tartják elsődleges szempontnak, hanem a **jelentkező személyisége a döntő**. A humánus, a fogyatékos emberek elfogadása, tisztelete. Alapvető elvárás minden dolgozótól, hogy úgy viselkedjen a fogyatékos ellátottakkal, ahogy az fordított helyzetben számára is megfelelő lenne.

Új munkatárs felvételének menete az intézményben:

1. A jelentkezővel az első beszélgetés alkalmával tisztázza a vezető, hogy amennyiben felvételt nyer az állásra, akkor a jogszabályban előírtaknak megfelelően a **szükséges végzettséget meg kell szereznie**. Az egyesület vállalja a beiskolázást a megfelelő oktatási intézménybe, azonban a jelentkezőnek vállalnia kell a szükséges szakismeret és bizonyítvány megszerzését.
2. Az első beszélgetéshez kapcsolódóan egy **kérdőívet** is kitöltetnek, amely az intézmény által fontosnak tartott és elvárt tulajdonságok, hozzáállás tekintetében egy elsődleges képet mutat a jelentkezőről.
3. A felvételi eljárás első lépéseként minden jelentkező 2 hétig **önkéntesként** dolgozik az Intézményben.
4. Ezt követően az ellátottak és dolgozók véleményét is figyelembe véve a vezetőség átbeszéli a tapasztaltakat a jelentkezővel, és dönt a felvételéről. Az első körben – 3 hónapos próbaidővel – 1 éves **határozott idejű szerződést** kötnek az új munkatárssal, melyet egy újabb 1 éves szerződéssel hosszabbítanak meg a határozatlan idejű szerződés megkötése előtt.

Jó gyakorlat – Harmonikus légkörre törekvés

A egyesület elnöke fontosnak tartja, hogy az **intézmény dolgozói örömmel, jó hangulatban dolgozzanak**. A munkaidő betartása is lényeges szempont, hiszen a magánéleti harmónia, a megfelelő pihenés mind szükségesek a kiegyensúlyozott, türelmes, empátikus munkavégzéshez. Túlórát csak rendkívüli esetben kér az intézmény a dolgozóitól, amely minden esetben lecsúsztható.

„Törekednünk kell arra, hogy az ellátottaink kiegyensúlyozottak, derűsek és elégedettek legyenek. Ennek elérése érdekében jó légkört teremtünk, a sérült emberek és a dolgozók kapcsolatát a bizalom és a megértés kell, hogy jellemezze.”

Jó gyakorlat – Családokkal fenntartott szoros kapcsolat

Az intézmény vezetői és dolgozói, valamint a családok között nagyon szoros az együttműködés. 2-3 havonta hozzátartozói értekezletet tartanak, de a folyamatos, napi kapcsolat is adott.

Amennyiben probléma merül fel, az egyesület elnöke mindig **aznap** törekszik annak kezelésére, mert fontosnak tartja, hogy senkinek ne kelljen feszültségben töltenie az éjszakát, ne vigyék át másnapra is a problémát. Elsőként nem azt nézik, hogy ki okozza a feszültséget, hanem hogy **miként lehet helyrehozni** az adott helyzetet. A problémák, konfliktushelyzetek megoldásában óriási előnyt jelent a vezető sokéves ellátottjogi képviselői tapasztalata.

A kulcsszó a **bizalom**. Amint a szülők megtapasztalják az intézmény vezetőjének és dolgozóinak hozzáállását, a szeretetalapú nevelés, az ellátottak iránti tisztelet, az elfogadás hatását, úgy alakul ki lépésről-lépésre a bizalom, és ezzel együtt a problémák, feszültségek csökkenése.

A FOGLALKOZTATÁS FEJLESZTÉSE

A fejlesztő foglalkoztatás szolgáltatásba **új ellátottak felvételét** is tervezi az egyesület a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió – Szociális Szolgáltató Intézmény által működtetett szenvedélybetegek nappali ellátásának, valamint a Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család-, és Gyermejkölési Szolgálat és Központ által működtetett fogyatékos személyek nappali otthonának ellátottjai bevonásával.

TUDÁSÁTADÁS

A Napfényes Sziget Integrált Intézmény örömmel fogadja szakmai konzultációra, az intézmény tevékenységének bemutatására az érdeklődő szakembereket, elsősorban az alábbi területeken:

- **munkatevékenységek lebontása**, munkacsoportok kialakítása;
- munkatevékenységek **betanítása**, szakképesítés;
- **egyéni foglalkoztatási terv** készítése;
- **szemléletmód kialakítása** a fogyatékos emberek foglalkoztatásában.

Az intézmény előzetes egyeztetést követően egyszerre 10 fős csoportok fogadását tudja vállalni.

INTÉZMÉNYI ADATOK

Intézményvezető:	Hajdu Lajos
Cím:	4150 Püspökladány Petőfi Sándor utca 19.
Telefonszám:	+36 20 449 6662
E-mail:	hajduneroszika@gmail.com
Honlap:	www.napfenyesegyesulet.hu
Fenntartó:	Napfényes Támogató Szociális Egyesület
Foglalkoztatási forma:	fejlesztő foglalkoztatás

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE